

243. Nyékládháza határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Á, I

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság 2011-ben elkészítette a „Hatvan (vez.)–Miskolc, Tiszai pu. (kiz.) vonalszakasz megvalósíthatósági tanulmányának és engedélyezési terveinek elkészítéséhez” című beruházáshoz kapcsolódóan az örökségvédelmi hatástanulmány Nyékládházára vonatkozó részfejezetét. A tervezett beruházás Nyékládházára vonatkozó része a Mályi–Nyékládháza közigazgatási határtól a Nyékládháza–Emőd közigazgatási határig tartó vasút nyomvonalszakaszát érinti, melynek hossza 3756 m. A terepbejárásokat 2011. november 11-én végeztük.

Hegymelléki dűlő (KÖH 90745): Nyékládháza és Emőd közigazgatási határától 420 m-re É felé, a Pötkerék-csárda épületétől 510 m-re DK-re, egy, a környezetéből kissé kiemelkedő dombon, a sarjadó növényzetben elszórt paticsnyomok alapján újabb lelőhelyet azonosítottunk, melynek kora ismeretlen. A kb. 20 m hosszán, É–D-i irányban elhelyezkedő lelőhely K-i és Ny-i irányú kiterjedése ismeretlen.

Közép országútra járó dűlő észak (KÖH 75013): A vasút jelenlegi nyomvonala és a Hejőkeresztúrra vezető országút közötti területen, sarjadó növényzetben Árpád-kori kerámiát gyűjtöttünk. A lelőhelyet a tervezett vasúti átjáró nyomvonalán, K – Ny-i irányban, mintegy 280 m hosszán azonosítottuk; É-i és D-i irányú kiterjedését jelenleg nem ismerjük. A terepbejárás során területét két lelőhelyre bontottuk; az összetartozó leletanyag alapján azonban úgy véljük, hogy egy, nagyobb kiterjedésű régészeti lelőhelyet alkotnak.

Munkatársak: Hajdú Melinda, Kövári Ivett, Nagy S. József, Tóth Krisztián.

MISKOLCZI MELINDA

244. Nyírbátor, Minorita templom (KÖH 32025) (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Kö

2010. december 2–9., 2011. január 28. és február 10. között ásatást végeztünk a templomban, ahol felújításhoz kapcsolódóan padlófűtést terveztek kialakítani. Ehhez szükséges volt a jelenlegi járószint süllyesztése mintegy 40 cm-rel, így lehetőség nyílt a kutatásra. Írott forrásokból ismert volt, hogy a templom belső járószintjét a magas talajvízszint miatt a 18. század végén jelentősen megemelték. Alapvető célunk a középkori járószint megtalálása volt. A munkát a belső állványozások miatt két részletben végeztük el. 2010 decemberében a szentélyt, 2011. január–február folyamán a hajót kutattuk. A szentély hossz tengelyében egy 1 m széles árkot nyitottunk, egészen a diadalívig, majd a szelvény K-i felében az első árokra merőlegesen egy másikat a sekrestyeajtó irányából. A kutatás során több, mára már elfeledett kriptát találtunk, melyek közül az egyik a szentély közepén került elő. Ennek falazata középkorinak tűnt, alját azonban a feltörő talajvíz miatt nem értük el. Leletanyaga nem volt. A II. szelvényben egy másik kriptát is előkerült, ez azonban csak részlegesen esett a szelvényünkbe, s teljes feltárására sem volt mód. Belőle viszonylag sok középkori építészeti tagozat került elő. A szentélyben végzett kutatás legfontosabb eredmény a középkori – a mainál keskenyebb –

küszöbök megtalálása volt a mai küszöbszinttől 1 m-rel lejjebb. Ennek során azonosítottuk a középkori járószintet is, ami ebben az időszakban az eredeti humuszon fekvő döngölt agyapadló volt. A hajóban végzett kutatás során ezt a szintet a későbbi beásások miatt sehol sem találtuk meg. Ellenben a karzat alatt egy mai is meglévő téglapadlót fedeztünk fel, mely a hajó más részein csak nyomokban maradt meg. E fölött egy későbbi járószintet is sikerült azonosítanunk. Az egyes rétegek datálásához nyújtanak majd segítséget a feldolgozás során a rétegekből származó érmék.

JAKAB ATTILA

245. Nyírbogdány, Szőke-tanyától északra, Máriapócsi (IV.)-főfolyás nyugat (KÖH 75889)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, I

2011. február 14-én a Székely–Demecser–Kék–Nyírbogdány települések között tervezett 132 kV-os közcélú légvezeték létesítését megelőző földmunkák kapcsán régészeti próbafeltárását végeztünk Nyírbogdány külterületén. Az előzetes terepbejárások során kijelölt 4 szelvény közül háromban régészeti leleteket, vagy régészeti jelenségre utaló talajelszíneződést nem találtunk. A 90 m² területű 5. szelvényben 5 régészeti jelenséget tártunk fel. Egy késő bronzkori (Gáva-kultúra) árokszakaszt, 2 császárkori gödröt, valamint két sekély objektumot. Utóbbiak régészeti leletet nem tartalmaztak.

A leletek a nyíregyházi Jósa András Múzeumba kerültek.

Munkatárs: Bocz Péter technikus.

SCHOLTZ RÓBERT

246. Nyírcsaholy határa (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, B, Á

2011. február 16–17-én, 22-én, március 2–4-én, és 18-án a nyíregyházi Jósa András Múzeum munkatársai terepbejárást végeztek Őr, Járm, Nyírmeggyes, Nyírcsaholy, Kocsord, Győrtelek, Ökörítőfülpös és Porcsalma községek határában az M49 gyorsforgalmi út „A” nyomvonalvariánsa mentén.

Láz-dűlő (M49-29 lh.; KÖH 80211): A dűlő középső harmadában, egy elkerített gyümölcsös melletti dombháton szórványos, Árpád-kori cserepekkel mutatkozó, É–D irányú, 140×270 m kiterjedésű lelőhely. D felé éppen nem éri el a gázvezeték vonalát, míg K felé a vasúti sínek előtt 200 m-re ér véget.

Láz-dűlő I. (M49-30 lh.; KÖH 80213): Egy a Krasznával Ny-ról párhuzamos dűlőút K-i oldalán, egy kukoricatarlós, részben szántott parcellán újabb, bronzkori és Árpád-kori(?), K–Ny irányú, 120×490 m kiterjedésű felszíni telepnyomot azonosítottunk, mely hosszán elhúzódott, egészen egy többszörsően megtörő árok É–D irányú szakaszának partjáig.

Láz-dűlő II. (M49-31 lh.; KÖH 80215): Egy szántott parcellán kis mennyiségű neolitikus cseréppel mutatkozó, É–D irányú, 110×125 m nagyságú lelőhelyet regisztráltunk